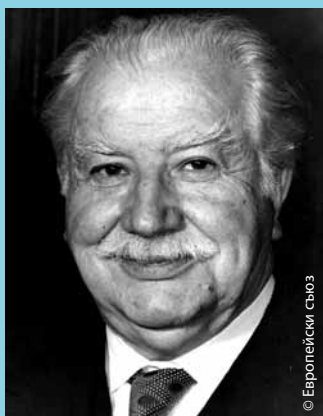

Йозеф Бех: как една малка страна може да играе решаваща роля в европейската интеграция

Йозеф Бех 1887- 1975

Йозеф Бех е люксембургски политик, който подпомага създаването на Европейската общност за въглища и стомана в началото на 50-те години на XX век и е водещ архитект на европейската интеграция в края на този период.

Именно съвместен меморандум на страните от Бенелюкс води до свикването на конференцията в Месина през юни 1955 г., която проправя пътя за Европейската икономическа общност.

Опитът на Бех, който живее в Люксембург по време на двете световни войни, му показва колко безсилна е малка страна като Люксембург, изолирана между двама силни съсед. Това го кара да разбере значението на интернационализма и сътрудничеството между държавите, за да бъде Европа стабилна и благоденстваща. Той подпомага създаването на съюза Бенелюкс между Белгия, Нидерландия и Люксембург – опит, който е от голяма полза, когато се създават европейските институции. Процесът на създаване на този съюз между трите малки държави оттогава се смята за прототип на самия Европейски съюз.

Ранни години и политически път

Йозеф Бех е роден на 17 февруари 1887 г. Дикирх, Люксембург. Той учи право във Фрибург (Швейцария) и в Париж (Франция). След завършването на образованието си през 1914 г. се заема с адвокатска практика и през същата година е избран в Камарата на депутатите на Люксембург от новосъздадената Християнска партия.

През 1921 г. Бех става министър на вътрешните работи и образованието. През 1926 г. става министър-председател и министър на външните работи и земеделието. Именно през този период между 1926 г. и 1936 г., когато той е министър-председател, настъпва световната финансова криза. Бех разбира огромното значение, което износът има за икономиката на дадена страна. Тъй като основният търговски партньор на Люксембург е Германия, страната е много зависима от своя съсед. В резултат на това Бех се опитва да ограничи колкото е възможно повече икономическата зависимост на

Люксембург от Германия. В опитите си да разшири пазарите за люксембургската стоманена промишленост той договаря за пръв път по-тясно икономическо сътрудничество и митнически съюз с Белгия, а по-късно и с Нидерландия. Тези усилия допринасят за създаването на съюза Бенелюкс по време на Втората световна война.

Втората световна война

Когато нацистка Германия напада Люксембург на 10 май 1940 г., Бех е принуден да замине в изгнание заедно с редица други министри и с държавния глава – великата херцогиня Шарлот, като в Лондон се създава правителство в изгнание. Именно в качеството си на министър на външните работи през 1944 г. в Лондон той подписва договора за Бенелюкс. Опитът му със създаването на икономически съюз, който насърчава свободното движение на работници,

капитали, услуги и стоки в региона, по-късно се оказва полезен при създаването на Европейската икономическа общност.

Целият живот на Бех е белязан от спомена за Първата световна война и последвалата криза, когато Люксембург е заплашен от поглъщане от своите съседи. Това чувство на безпомощност го кара да подкрепя идеята за силен интернационализъм.

Ето защо той представлява Люксембург на всички многостранни преговори по време на и след Втората световна война и призовава сънародниците си да приемат присъединяването на великото херцогство към създадените международни организации: Бенелюкс - през 1944 г., Организацията на обединените нации - през 1946 г. и НАТО - през 1949 г.

Европейската общност за въглища и стомана

На 9 май 1950 г. Бех е външен министър на Люксембург. Като съзнава необходимостта страната му да сближи съседите си чрез икономически и политически споразумения, той с ентузиазъм приема предложението, направено на тази дата от френския му колега Робер Шуман, за създаване на Европейска общност за въглища и стомана. Бех знае, че това ще даде на Люксембург възможности, от които страната се нуждае, и ще й осигури място и глас в Европа. Допълнителен фактор за повишаване на авторитета на Люксембург на стария континент е обстоятелството, че той успява да постигне седалището на върховния орган на Европейската общност за въглища и стомана да бъде в Люксембург.

Като следваща стъпка Бех подкрепя плановете за Европейска отбранителна общност. Те са отхвърлени от Франция през 1954 г., но това не е краят на европейската интеграция.

Конференцията в Месина

От 1 до 3 юни 1955 г. Йозеф Бех председателства Конференцията в Месина, която по-късно довежда до сключването на Римския договор за създаването на Европейската икономическа общност. В центъра на вниманието на конференцията е меморандум, представен от трите държави от Бенелюкс, включително Йозеф Бех като представител на Люксембург. Меморандумът обединява плановете на Франция и Нидерландия, които предлагат да се предприемат

нови стъпки в областта на транспорта и енергетиката, по-специално ядрената, и идеята за създаване на общ пазар, като се обръща специално внимание на необходимостта от общ орган с реални правомощия. Въз основа на опита на Бенелюкс и на Европейската общност за въглища и стомана тримата външни министри предлагат план, развиващ по-нататък идеята на нидерландския министър Байен, който препоръчва икономическото сътрудничество като начин да се постигне обединение на Европа. Този „доклад Спаак“, наречен на името на белгийския министър Спаак, председател на комисията, която го е изготвила, става основа за междуправителствената конференция, на която са изготвени договорите за общ пазар и сътрудничество в областта на атомната енергетика, подписани в Рим на 25 март 1957 г.

Бех с кинокамера се наслаждава на момент на отмора по време на Конференцията в Месина през 1955 г.

През 1959 г. Бех се отказва от поста министър на външните работи, който заема от 1929 г. От 1959 г. до 1964 г. той е председател на Камарата на представителите, преди да се оттегли от политическата сцена на 77 години. Бех почива 11 години по-късно – през 1975 г. Заради ролята му в обединението на Европа днес той е смятан за един от бащите основатели на Европейския съюз. Йозеф Бех дава отличен пример как малка страна като Люксембург може да играе решаваща роля на международната сцена.